

KEMPELEEN KUNNAN OMAISHOIDONTUEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET 1.6.2021 ALKAEN

VANHUSTEN, VAMMAISTEN JA
PITKÄAIKAISSAIRAIDEN OMAISHOIDON TUEN
KRITEERIT JA OHJEET

Tiivistelmä
Kempeleen Kunta

Khall 24.5.2021 §198

Sisällys

1 Yleistä omaishoidontuesta	2
2 Omaishoidon tuen myöntämisperusteet	2
2.1 Omaishoitajan kriteerit.....	3
3 Omaishoidontuen hakeminen.....	3
3.1 Palvelutarpeen ja toimintakyvyn arviointi	4
4 Omaishoidontukipäätös ja omaishoitotosopimuksen tekeminen.....	4
4.1 Omaishoidontukipäätös.....	4
4.2 Omaishoitotosopimus	5
4.3 Omaishoidontuen hoito- ja palvelusuunnitelma.....	6
5 Omaishoitopalkkion maksaminen	6
5.1 Eläke- ja tapaturmavakuutus.....	6
6 Omaishoitajan vapaat	6
6.1 Järjestämistavat.....	7
6.2 Omaishoidontuen asiakasmaksut.....	8
7 Omaishoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset.....	8
8 Omaishoitajien valmennus ja koulutus.....	9
9 Omaishoidon tuen keskeytys ja irtisanominen.....	9
10 Omaishoidontuen maksuluokat.....	9

1 Yleistä omaishoidontuesta

Omaishoidontuki on sosiaalipalvelu, joka perustuu lakiin omaishoidontuesta (937/2005). Lain tarkoituksena on edistää omaishoidon toteuttamista turvaamalla riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä hoidon jatkuvuus. Tarkoituksena on lisäksi tukea omaishoitajan työtä.

Omaishoidontuki on harkinnanvarainen sosiaalipalvelu, jota kunta järjestää sitä varten varaamiensa määrärahojen rajoissa sekä kunnan vahvistamien myöntämisperusteiden mukaisesti.

Omaishoidontuki perustuu kunnan hoidettavalle henkilölle tekemään päätökseen, jonka pohjalta tehdään omaishoitajan ja kunnan välinen omaishoitosopimus. Omaishoidon tukena annettavat palvelut määritellään tarkemmin omaishoidontuen hoito- ja palvelusuunnitelmassa.

Tuki kohdennetaan eniten hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville. Omaishoito on vaihtoehto tehostetulle palveluasumiselle ja runsaille kotihoidon palveluille tai muulle runsaalle kunnalliselle palvelulle.

Omaishoidontukeen liittyvät keskeiset käsitteet:

Omaishoidontuella tarkoitetaan ikääntyneen, vammaisen tai pitkäaikaissairaana henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla

Omaishoitajalla tarkoitetaan hoidettavan omaista tai muuta hoidettavalle henkilölle läheistä henkilöä, joka on tehnyt omaishoitosopimuksen

Omaishoitosopimuksella tarkoitetaan hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä

Omaishoidontuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja/tai omaishoitoa tukevista palveluista. (Laki omaishoidontuesta 2005/937 2§.)

2 Omaishoidon tuen myöntämisperusteet

Kunta voi myöntää omaishoidon tukea, jos:

- 1) henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotiloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa
- 2) hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla
- 3) hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia
- 4) omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää
- 5) hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle

sopiva ja

6) tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista. (Laki omaishoidontuesta 2005/937, 3§.)

Omaishoidontuen myöntämisen edellytyksenä on hoidettavan hoidon sitovuus ja vaativuus sekä valvonnan ja ohjauksen tarve. Diagnoosi sairaudesta tai vammasta ei sinällään oikeuta omaishoidontukeen, vaan tuen myöntäminen perustuu kokonaistilanteen yksilölliseen arviointiin. Hoidon ja huolenpidon tarvetta ja sitovuutta arvioidaan toimintakyvyn kautta.

Omaishoidontuen myöntämisestä päättäminen perustuu aina hoidettavan ja hoitajan monipuoliseen toimintakyvyn ja voimavarojen arviointiin. Omaishoidontukipäätöstä tehtäessä arvioidaan myös hoidettavan sosiaali- ja terveystalvueluiden tarve ja perheen kokonaistilanne etukäteen sovitulla kotikäynnillä. Arviota tehtäessä huomioidaan lisäksi muut vaihtoehtoiset ja täydentävät tavat järjestää asiakkaan tarvitsemat palvelut.

Omaishoidontukeen sisältyviä tai sitä täydentäviä palveluita voivat olla esimerkiksi apuvälineet, kotihoito, päivätoiminta, työtoiminta, varhaiskasvatus, tukipalvelut ja vuorohoitajaksot tai tilapäishoito. Lasten ja nuorten kohdalla erityishoidon tarvetta arvioidaan suhteessa vastaavan ikäluokan normaaliin kehitystasoon, toimintakykyyn ja hoidon tarpeeseen.

Tukea ei myönnetä, jos asiakkaan avun tarve kohdistuu pelkästään asiointi- ja kodinhoitotehtäviin.

Asiakkaan kotikunnan on oltava Kempele.

2.1 Omaishoitajan kriteerit

Omaishoidontuen palvelutarvetta tehdessä arvioidaan samalla myös hoitajaksi hakeutuvan toimintakykyä. Hoitajana voi toimia täysi-ikäinen henkilö, joka terveydentilansa puolesta kykenee huolehtimaan ja sitoutumaan kokonaisvaltaisesti omaishoidettavan tarvitsemaan hoitoon ja huolenpitoon. Omaishoitajalla tulee olla tosiasialliset (fyysiset ja psyykkiset) edellytykset toimia omaishoitajana. Tarvittaessa pyydetään lääkärinlausunto omaishoitajaksi esitetyn henkilön terveydentilasta tai muu asiantuntijan lausunto omaishoitajan kyvystä toimia omaishoitajana. Tätä voidaan myös tarkastella omaishoidontuen myöntämisen jälkeen.

Omaishoidontukea ei myönnetä, mikäli hoitajalla on esimerkiksi toimintakykyä haittaava muistisairaus, mielenterveydellisiä ongelmia, päihteiden väärinkäyttöä tai muita selvästi omaishoitajana toimimisen rajoitteita, vaikka omaishoidontuen rinnalle myönnettäisiin riittävä määrä muita palveluita ja tukea. Omaishoidontuen myöntämisen päätös tehdään kokonaisarviointiin, ei yksittäiseen arviointitulokseen perustuen. Omaishoidontuen myöntämistä arvioitaessa täytetään tarvittaessa lomake omaishoitajan toimintakyvystä.

3 Omaishoidontuen hakeminen

Päätös omaishoidontuen myöntämisestä tehdään perustuen kirjalliseen hakemukseen sekä hakemuksen perusteella tehtyyn riittävään hoidettavan tilanteen selvittämiseen. Hakemukseen tulee liittää lääkärinlausunto hoidettavan terveydentilasta tai terveydentila tulee selvittää muulla

luotettavalla tavalla. Alle kuusi (6) kuukautta vanha lääkärinlausuntoon oltava liitteenä ensimmäistä kertaa omaishoidontukea haettaessa ja siitä päätettäessä tai haettaessa korotusta omaishoidontuen maksuluokkaan.

3.1 Palvelutarpeen ja toimintakyvyn arviointi

Hoidettavan hoidontarve sekä muiden välttämättömien palveluiden tarve ja määrääarvioidaan kotikäynnillä. Ikääntyneillä käytetään toimintakykyä mittaavaa RAI-toimintakykymittaria, tarvittaessa MMSE-muistitestiä, Cerad-testiä tai GDS-mielialatestiä. Arvioinnin apuna käytetään lääkärinlausuntoa sekä tarvittaessa muita asiantuntijoiden lausuntoja, kotihoiton henkilöstön ja muiden yhteistyötahojen asiantuntemusta.

Lapsen toimintakykyä arvioitaessa verrataan vammaisen tai sairaan lapsen toimintakykyä saman ikäisen lapsen normaaliin toimintakykyyn ja kehitykseen. Omaishoidontuen saaminen edellyttää, että lapsella on vamman tai sairauden vuoksi erityinen sitova hoidon, valvonnan ja ohjauksen tarve. Tarvittaessa omaishoidontuen tarpeen arvioinnin tukena voidaan käyttää toimintakyvyn mittaamiseen tarkoitettuja lomakkeita.

Omaishoidontuen hakumenettely on jatkuva, erillistä hakuaikaa ei ole. Hakemus palautetaan omaishoidontuesta vastaavalle viranhaltijalle. Alle 65-vuotiaiden hakemukset osoitetaan erityisryhmien palveluohjaajille ja yli 65-vuotiaiden hakemukset osoitetaan ikääntyneiden palveluohjaajalle. Hakemuksen saavuttua tai omaishoitotukiasian tultua muutoin vireille, hoidettavan ja hoitajan kanssa sovitaan tapaaminen, jolloin arvioidaan hoidettavan palvelutarve ja toimintakyky.

4 Omaishoidontukipäätös ja omaishoitotosopimuksen tekeminen

Omaishoidontukihakemuksen selvittely käynnistetään seitsemän (7) arkipäivän kuluessa omaishoidontukihakemuksen saapumisesta. Päätös omaishoidontuesta annetaan kolmen (3) kuukauden sisään hakemuksen saapumisesta.

Arvioitaessa tuen myöntämisen edellytyksiä selvitetään hoitovastuun ja hoitajanvoimavarojen yhteensovittamista. Tuen myöntäminen katsotaan olevan hoidettavan edunmukaista ja turvaavan hoidettavan hyvinvoinnin ja turvallisuuden. Mikäli hoitajana toimiminen muodostuu tai on muodostunut hoitajalle kohtuuttoman raskaaksi, omaishoidontuen myöntämiselle tai jo myönnetyn omaishoidon tuen jatkamiselle ei ole perusteita.

Tällaisissa tilanteissa arvioidaan uudelleen hoidettavan ja hoitajan hyvinvoinnin turvaamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon riittävät palvelut. Omaishoidontuen myöntämisen päätös tehdään kokonaisarviointiin, ei yksittäiseen arviointitulokseen perustuen.

4.1 Omaishoidontukipäätös

Päätös omaishoidontuesta tehdään kirjallisena hoidettavalle. Mikäli hoidettavalla on edunvalvoja tai asioiden hoitaja, kopio päätöksestä lähetetään tiedoksi myös hänelle. Omaishoidontukipäätöksen

tekee omaishoidontuesta vastaava viranhaltija. Päätös tehdään yleensä toistaiseksi, mutta erityisestä syystä päätös voi olla myös määräaikainen (esim. hoitajan pyynnöstä tai tutkimukset ja/tai kuntoutus ovat kesken). Alle 18-vuotiaiden omaishoidettavien sopimukset voidaan tehdä määräajaksi, sillä lasten ja nuorten kohdalla toimintakyky, kehitys ja omaishoidontuen tarve voi muuttua kuntoutuksen ollessa vasta alussa tai vielä kesken. Päätös voidaan tehdä määräajaksi enintään kolmeksi (3) vuodeksi, jonka jälkeen tehdään palvelutarpeenarviointi.

Päätöstä sekä siihen liittyvää toimeksiantosopimusta voidaan tarvittaessa tarkistaa. Omaishoidontuki lakkaa hoidon tarpeen päätyttyä tai omaishoitajan irtisanottua kirjallisesti sopimuksen.

Omaishoidontukea voidaan myöntää hakemuskaukuden alusta lukien. Siirtymävaiheen omaishoidontukea myönnettäessä käytetään yksilöllistä harkintaa.

Maksuluokan muutos voidaan myöntää aikaisintaan hakemuksen saapumisesta seuraavan kuukauden alusta lukien.

4.2 Omaishoitosopimus

Kunta tekee omaishoitajan kanssa omaishoitosopimuksen ja hoidettavaa koskevan omaishoidontuen hoito- ja palvelusuunnitelman. Omaishoitopalkkion maksamisen edellytyksenä on viranhaltijalle palautettu allekirjoitettu sopimus, jonka liitteenä on verokortti.

Omaishoitosopimuksessa sovitaan seuraavista asioista:

- hoitopalkkion määrä
- hoitajan vapaapäivät, hoitajan lomanaikainen tilapäishoito
- määräaikaisen sopimuksen kesto
- hoitopalkkion maksaminen hoidon keskeytyessä hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä
- sopimuksen irtisanominen
- muut hoitoa koskevat asiat
- sopimuksen tarkistamisajankohta ja – perusteet

Sopimus päättyy ilman irtisanomisaikaa sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito käy tarpeettomaksi tai hoidettava siirtyy esimerkiksi palveluasumiseen tai tehostettuun palveluasumiseen.

Sopimus voidaan purkaa välittömästi, jos hoidettavan hoito/turvallisuus vaarantuu. Omaishoitajat eivät ole työsuhteen tarkoitamassa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan.

4.3 Omaishoidontuen hoito- ja palvelusuunnitelma

Omaishoidon tuesta laaditaan yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma. Omaishoidontuen suunnitelmassa määritellään omaishoidontuen sisältö. Suunnitelmaan liitetään tiedot omaishoitolain (937/2005) mukaisista hoidettavan ja hoitajan oikeuksia koskevista säännöksistä ja niiden soveltamisesta.

Suunnitelmaan kirjataan hoitopalkkion määrä, omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö, muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö, omaishoitajan hoitotehtävää tukevien sosiaalihuollon palvelujen määrä ja sisältö sekä se, kuinka hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien ja muun poissaolon aikana (Laki omaishoidontuesta 2005/937, 7§).

Omaishoitajalla on velvollisuus tiedottaa hoidettavan toimintakyvyssä ja hoidossa tapahtuvista muutoksista omaishoidontuesta vastaavalle viranhaltijalle (sosiaalihuoltolaki 2014/1301, 40§).

Mikäli hoitaja laiminlyö tämän ilmoitusvelvollisuuden, peritään liikaa maksettu omaishoidontuki takaisin. Hoito- ja palvelusuunnitelma tarkistetaan tarpeen mukaan tai vähintään kerran vuodessa. Ikääntyneiden omaishoidettavien kohdalla omaishoidontuen palvelusuunnitelman tarkistuksen yhteydessä tehdään myös RAI-arviointi.

5 Omaishoitopalkkion maksaminen

Omaishoitopalkkio on veronalaista tuloa, josta peritään ennakonpidätys. Maksamista varten hoitajan tulee toimittaa vuosittain kunnalle verokortti ja pankkitilinumero. Eläkettä saavan omaishoitajan täytyy toimittaa erillinen verokortti omaishoidon palkkiota varten. Omaishoitopalkkio maksetaan hoitajan tilille kuukausittain jälkikäteen.

5.1 Eläke- ja tapaturmavakuutus

Omaishoitaja ei ole työsopimuslain (55/2001) tarkoittamassa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Omaishoitopalkkiosta karttuu omaishoitajalle eläketurvaa (549/2003). Omaishoidon hoitopalkkio kartuttaa eläkettä, jos omaishoitaja on sopimusta tehdessään alle 68-vuotias.

Kunta ottaa tapaturmavakuutuksen (459/2015,3§) omaishoitosopimuksen tehneelle omaishoitajalle.

Omaishoitajat kuuluvat eläke- ja tapaturmavakuutusturvan piiriin omaishoitolain 10 §:n mukaisesti.

6 Omaishoitajan vapaat

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme (3) vuorokautta kalenterikuukautta kohden edellyttäen, että omaishoitaja on sidottu hoitoon ja huolenpitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin siten, että hoito on yhtäjaksoista tai siinä on vain vähäisiä keskeytyksiä. Vähäiseksi

keskeytykseksi on katsottu säännöllinen hoidettavan poissaolo kodin ulkopuolisissa sosiaali- ja terveyspalveluissa, kuntoutuksessa tai opetuksessa, joka kestää enintään seitsemän (7) tuntia arkipäivää kohti. Lain mukaan kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana.

Lakisääteisen vapaan lisäksi kunta voi järjestää muita harkinnanvaraisia vapaapäiviä. Hoitajan vapaiden tarkoitus on tukea hoitajan jaksamista ja siitä syystä lakisääteiset vapaat suositellaan pidettäväksi kuukausittain. Tarvittaessa voidaan vapaiden pitämisestä sopia yksilöllisesti. Omaishoitajan lakisääteisten vapaiden pitäminen ei keskeytä hoitopalkkion maksamista.

Harkinnanvaraista vapaata voidaan järjestää lakisääteisen vapaan lisäksi enintään yhdeksän (9) vuorokautta kalenterikuukautta kohden sen vaikuttamatta omaishoidontuen hoitopalkkion maksamiseen tai sen suuruuteen. Harkinnanvaraisten vapaiden myöntämisessä käytetään aina yksilöllistä, tarkkaa harkintaa ja niiden myöntämisestä tehdään erillinen kirjallinen päätös.

Omaishoidon tuen harkinnanvaraisesta ympärivuorokautisesta vapaasta peritään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) mukainen lyhytaikaisen perhehoidon tai palvelusasumisen asiakasmaksu.

6.1 Järjestämistavat

Omaishoidon tuesta annetussa laissa on lisäys (4§), jonka mukaan kunta voi järjestää omaishoitajan vapaan tai muun poissaolon aikaisen hoidon järjestämällä sijaishoidon hoidettavan kotiin. Kunta päättää viime sijassa siitä, miten omaishoitajan vapaan tai poissaolon aikainen hoito järjestetään. Kunnanhallitus päättää sijaishoitopalkkioiden suuruuden ja palkkion määräytymisperusteet. Sijaishoitopalkkion määrä ei ole sidoksissa omaishoitajalle omaishoitolain 5§:n mukaan maksettaviin palkkioihin.

Omaishoitajan vapaan ja muun poissaolon aikaisesta sijaishoidosta kunta tekee toimeksiantosopimuksen sijaishoitajan kanssa. (318/2011). Sijaishoito voidaan järjestää toimeksiantosopimuksella sijaishoitajan kanssa, jos sijaishoitaja suostuu siihen. Lisäksi edellytyksenä on, että järjestely toteutetaan ottamalla huomioon hoidettavan henkilön mielipide ja että järjestely arvioidaan hoidettavan edun mukaisesti. Sijaishoitajan kanssa tehtävässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

1. sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta;
2. tarvittaessa sijaishoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta;
3. toimeksiantosopimuksen voimassaolosta;
4. tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista

Mikäli omaishoidon vapaan aikainen järjestely järjestetään sijaishoidon avulla, sijaishoitajalle maksetaan hoitopalkkio maksuluokkien mukaisesti.

Lakisääteiset vapaat on oltava kokonaisia vuorokausia ja sijaishoitopalkkio on vuorokausikohtainen. Yhden hoitovuorokauden pituus on 24 tuntia. Sijaishoidon palkkiot sisältyvät omaishoidon

määräraharavauksiin. Lakisääteisiä vapaita voi tarvittaessa kerryttää, mutta niitä ei voi siirtää vuodelta toiselle. Ainoastaan joulukuun lakisääteiset vapaapäivät voi käyttää seuraavan vuoden tammikuun aikana.

Harkinnanvaraisia vapaita voidaan erillisellä päätöksellä sopia pidettäväksi myös puoli vuorokautta kerrallaan, jolloin sijaishoitajalle maksettava palkkio on puolet vuorokaudelle sovitusta palkkion määrästä. Kokonainen hoitovuorokausi on 12–24 tuntia ja puolikas hoitovuorokausi on 0-12 tuntia. Harkinnanvaraista vapaata ei voi kerryttää vaan ne on pidettävä kalenterikuukausittain.

Lakisääteisen omaishoidon vapaan aikainen järjestely voidaan myöntää myös palvelusetelillä toteutettavaksi. Omaishoitaja valitsee kunnan hyväksymistä yrittäjistä vapaan aikaisen palvelusetelituottajan. Palvelusetelillä omaishoitaja hankkii kotiin hoitajan setelin arvoa vastaavan määrän.

Omaishoidon lakisääteisten ja harkinnanvaraisten vapaiden järjestämistavasta vastaa kunta. Vapaiden järjestämistavat ovat vaihtoehtoja toisilleen eli vapaat järjestetään joko palvelusetelin, sijaishoidon, tehostetun palveluasumisen, perhehoidon tai vuorohoidon avulla.

6.2 Omaishoidontuen asiakasmaksut

Asiakasmaksulain 6b § mukaan kunnalla on oikeus periä maksuja hoidettaville annettavista palveluista omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana. Myös omaishoitajan virkistysvapaiden ja muiden kuin lakisääteisten vapaapäivien ajaksi annettavista sosiaali- ja terveystarvikkeista voidaan periä samat maksut kuin vastaavista palveluista muutoinkin. Jos omaishoitaja sairastuu ja hoidettavalle tästä syystä joudutaan järjestämään tilapäishoitoa kodin ulkopuolelle, voidaan tästä hoidosta periä normaalit asiakasmaksut. Sijaishoitajan tai palvelusetelin avulla järjestetystä vapaasta kunta ei peri asiakasmaksua hoidettavalta.

7 Omaishoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset

Kunta järjestää omaishoitajille tarvittaessa hyvinvointi- ja terveystarkastuksen. Hyvinvointi ja terveystarkastuksessa keskustellaan luottamuksellisesti omaishoitajan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta tilanteesta sekä tehdään terveydentilaan ja toimintakykyyn liittyviä mittauksia. Tavoitteena on tukea omaishoitajia sekä löytää terveyttä ja jaksamista edistäviä asioita. Tarkastus on maksuton ja vapaaehtoinen. Oikeus terveystarkastukseen noin 2 vuoden välein hoitajan niin halutessaan.

Tarkastukseen voi halutessaan hakeutua seuraavasti:

- alle 65-vuotiaiden omaishoitajien osalta yhteys terveystarkastukseen
- yli 65-vuotiaiden omaishoitajien osalta yhteys kotisairaanhoidon sairaanhoitajaan

8 Omaishoitajien valmennus ja koulutus

Kunnan on tarvittaessa järjestettävä omaishoitajalle valmennusta ja koulutusta hoitotehtävää varten. Omaishoidon valmennuksessa ja koulutuksessa hyödynnetään esimerkiksi Omaishoitajaliiton tarjoamia koulutuspalveluita sekä seudun koulutuksia.

9 Omaishoidon tuen keskeytys ja irtisanominen

Omaishoidontuen saaja on velvollinen ilmoittamaan hoidettavan olosuhteiden muutoksista viipymättä omaishoidon tuesta vastaavalle viranhaltijalle. Mikäli omaishoito keskeytyy tilapäisesti hoidettavasta johtuvasta syystä, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua. Mikäli omaishoito keskeytyy omaishoitajasta johtuvasta syystä yli viiden (5) vuorokauden ajaksi, omaishoito keskeytyy välittömästi.

Kunta voi irtisanoa omaishoitotosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden (2) ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan kuukauden kuluttua. Omaishoitajan huonokuntoisuus voi olla peruste sopimuksen purkamiselle. Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi. Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi tai hoidettavan hoidon tarve päättyy.

Omaishoidon tuen päättymisestä tehdään päätös ja toimeksiantosopimus irtisanotaan.

Jos hoidettavan kotikunta vaihtuu, omaishoitajan on laitettava hakemus omaishoidon tuesta vireille uudessa kotikunnassa.

10 Omaishoidontuen maksuluokat

Maksuluokka määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan. Laissa säädetään vähimmäispalkkiosta sekä palkkiosta niin sanotun hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana, jos omaishoitaja joutuu jäämään pois ansiotyöstä.

1. Maksuluokka 413,45 euroa/kuukausi (v.2021)

- hoidettava tarvitsee toistuvasti päivittäin ja satunnaisesti myös yöllä vaativaa ja sitovaa hoivaa, huolenpitoa, valvontaa ja ohjausta useissa henkilökohtaisissa toiminnoissa (aamu- ja iltatoimissa, liikkumisessa, wc-toiminnoissa, pukeutumisessa, peseytymisessä, syömisessä tai lääkityksestä huolehtimisessa).
- Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Hoidettava voi olla osan päivästä yksin, mutta ei voi pääsääntöisesti asua yksin. Hoitaja voi olla työssä tai osa-aikatyössä.

- Lasten kohdalla hoidon tarvetta arvioidaan suhteessa saman ikäisen terveen lapsen hoidon ja huolenpidon tarpeeseen.

2. Maksuluokka 705,32 euroa/kuukausi (v. 2021)

- hoidettavan hoito, huolenpito ja seuranta ovat ympärivuorokautista. Hoidettava tarvitsee runsaasti apua päivittäisissä toiminnoissa ja avun/valvonnan tarve on jatkuvaa. Hoito edellyttää omaishoitajan kokopäiväistä työpanosta ja hoitovastuuta ympäri vuorokauden. Hoidettava ei voi asua yksin. Hoidettavuus on samaa tasoa kuin tehostetussa palveluasumisessa olevalla hoidettavalla.

- mikäli omaishoitaja hoitaa hoitotyön sitovuudeltaan 2. maksuluokkaan kuuluvaa hoidettavaa ja hoidettava saa runsaasti kunnallisia hoito- tai avopalveluja (yli 7h/arkipäivä) tai omaishoitaja tekee omaishoidon ohella kokoaikaista ansiotyötä, omaishoidon tuki maksetaan 1. maksuluokan mukaan.

Runsaille kunnallisilla palveluilla tarkoitetaan, että asiakas käy säännöllisesti päivä- ja työtoiminnassa, päivähoitossa, perusopetuksessa tai saa kunnan kotiin järjestämää palvelua yli 30 tuntia kuukaudessa.

3. Erityismaksuluokka 909,87 euroa/kuukausi (v. 2021)

- omaishoidon tukea voidaan maksaa korotettuna, mikäli omaishoitaja jää vakituisesta työstään palkattomalle virkavapaalle omaisensa saattohoidon, äkillisen vaikean sairauden tai vammautumisen vuoksi tai omaiset ottavat pitkäaikaishoidossa olevan omaisensa kotihoitoon. Omaishoitaja ei voi olla eläkkeellä, vuorotteluvapaalla, päivärahalla tai opiskelijana, eikä hänellä voi olla muitakaan tuloja esim. oikeutta sairausvakuutuslain 10 luvun mukaisen erityishoitorahan saamiseen. Ilman omaishoitajaa hoidettava on selvästi laitoshoidoa tarvitseva.

Omaishoidon tukea ei myönnetä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä kuten palveluasumisessa asuville, jotka saavat siellä ympärivuorokautista tai osapäiväistä hoitoa. Lähtökohtana on se, että tällaisen toimintayksikön tulee tarjota riittävät palvelut hoidettavan säännöllisen hoidon ja huolenpidon sekä turvallisuuden takaamiseksi. Näitä palveluja ei voida korvata omaishoitajan työpanoksella.

Omaishoidontuen palkkioita tarkistetaan vuosittain. (Omaishoitolaki 937/2005, työntekijän eläkelaki 395/2006).